

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W INTERNACIE

I. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia lub posiadania informacji, że wychowanek jest ofiarą przemocy ze strony pracownika internatu

1. Osoba podejrzewająca, że wychowanek jest ofiarą przemocy ze strony pracownika sporządza notatkę służbową i zgłasza problem osobie do tego wyznaczonej przez dyrektora szkoły.
2. Osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia:
 - przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem podejrzanym o krzywdzenie/ przemoc wobec wychowanka;
 - przeprowadza (w obecności opiekuna grupy wychowawczej, rodziców/ opiekunów) rozmowę wyjaśniającą z pokrzywdzonym wychowankiem.
3. Z rozmów sporządzany jest protokół.
4. Dyrektor odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z wychowankiem do czasu wyjaśnienia sprawy. Wychowanek zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem.
5. W przypadku potwierdzenia podejrzeń krzywdzenia wychowanka ze strony pracownika internatu, wyznaczona osoba informuje pisemnie odpowiednie służby policję/prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.
6. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń informuje rodziców/opiekunów wychowanka o poczynionych działaniach i możliwych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

II. Procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu wychowanka przez jego opiekuna (przemoc domowa)

1. W przypadku uzyskania informacji, że wychowanek jest ofiarą przemocy domowej dyżurujący wychowawca przyjmujący zgłoszenie rozmawia z wychowankiem, udziela mu wsparcia, sporządza notatkę służbową i niezwłocznie przekazuje ją wyznaczonej przez dyrektora Wychowawca grupy (także koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich, psycholog, kierownik internatu, dyrektor) organizując spotkanie z rodzicami wychowanka, którego podejrzenie dotyczy.
2. Na spotkaniu rodzice są zapoznawani z planem pomocy dziecku i zobowiązani do współpracy przy jego realizacji. Informowani są także o konsekwencjach prawnych przemocy wobec dziecka – obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej lub przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskiej Karty” w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. W razie potrzeby, jeśli rodzice nie współpracują, nie wywiązują się z założeń planu pomocy lub gdy podejrzenie o krzywdzeniu potwierdziło się, osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego.
4. Równoległe inicjuje interwencję w środowisko wychowanka wszczynając procedurę Niebieskiej Karty. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” internat niezwłocznie przekazuje przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w terminie nie później niż 5 dni roboczych od wszczęcia procedury.
5. Całość podjętych działań dokumentowana jest w formie protokołów i notatek służbowych. Tworzony jest także Protokół Interwencji.
6. W przypadkach skomplikowanych (wykorzystanie seksualne, znęcanie się fizyczne i psychiczne

o dużym nasileniu, uszczerbek na zdrowiu, zagrożenie życia i zdrowia) dyrektor szkoły zobowiązany jest powołać Zespół Interwencyjny, którego zadaniem jest m.in. zapewnienie bezpieczeństwa wychowankowi i odseparowanie go od rodzica podejrzanego o krzywdzenie oraz opracowanie planu pomocy wychowankowi.

III. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu wychowanka przez rówieśników

1. W przypadku, gdy zdarzenie przemocowe trwa każdy interweniujący pracownik internatu musi je przerwać, zadbać o bezpieczeństwo wychowanka i odseparować go od agresora.
2. Dyżurujący wychowawca przeprowadza rozmowę z ofiarą i sprawcą przemocy, sporządza notatkę opisującą uzyskane informacje lub przebieg zdarzenia.
3. Jeżeli stan poszkodowanego wychowanka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia wzywa pomoc medyczną, a następnie powiadamia rodziców/opiekunów.
4. Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne i o dużym nasileniu wychowawca grupy w porozumieniu z kierownikiem internatu i koordynatorem ds. realizacji Standardów ochrony małoletnich zbierając informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia wychowanka przez rówieśników przeprowadza:
 - rozmowę z wychowankiem (ofiara) w celu: wyjaśnienia sytuacji, oceny jego samopoczucia i ustalenia wymiaru poniesionych obrażeń/ szkód, rozmowę z wychowankiem/wychowankami (sprawcą/sprawcami) w celu: wyjaśnienia sytuacji, ustalenia przyczyn podejmowanych działań krzywdzących, poinformowania o konsekwencjach takich działań;
 - rozmowę z ewentualnymi świadkami.
5. W przypadku uzyskania potwierdzonych informacji sporządza notatkę służbową, zawiadamia kierownika internatu oraz rodziców/opiekunów prawnych o krzywdzeniu wychowanka/stosowania wobec niego przemocy.
6. Dyrektor szkoły powołuje Zespół Interwencyjny w celu organizacji pomocy dla wychowanka. Zespół Interwencyjny:
 - opracowuje plan pomocy dla małoletniego, w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa i pełnego wsparcia;
 - przedstawia rodzicom/prawnym opiekunom przygotowany plan pomocy z zaleceniem współpracy w jego realizacji;
 - informuje wychowanka o podjętych w jego sprawie decyzjach, zapoznaje go z planem pomocy;
 - monitoruje realizację planu i bieżącą sytuację wychowanka;
 - dokumentuje podejmowane działania (zgłoszenia, interwencje).
7. Zespół Interwencyjny przygotowuje plan pomocowy także dla wychowanka – sprawcy w celu wyeliminowania zachowań niepożądanych.
8. W przypadku przeprowadzenia przez agresora kolejnych ataków – z widocznymi skutkami pobicia – osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły kieruje sprawę na policję lub w przypadku podejrzenia, że rodzice nie wykonują w sposób właściwy władzy rodzicielskiej występuje do sądu rodzicielskiego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

IV. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy

1. Informacja o tym, że w internacie miała miejsce cyberprzemoc, może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany wychowanek lub inni wychowankowie – świadkowie zdarzenia, pracownicy internatu. Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek cyberprzemocy, procedura interwencyjna powinna obejmować:
 - udzielenie wsparcia ofierze przemocy;
 - zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia;
 - wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz pracę nad zmianą jego postawy.
2. Wychowanek, który stał się ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy przy użyciu technologii cyfrowych, obejmujących takie zachowania jak: (wyśmiewanie, poniżanie, hejtowanie, szantaż, zastraszanie, rozpowszechnianie obraźliwych komentarzy itp.) powinien zgłosić sytuację do wychowawcy lub osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń.
3. O zdarzeniu poinformowani zostają rodzice.
4. Ustalane są okoliczności zdarzenia oraz gromadzone dowody w postaci zrzutów ekranu, wiadomości, komentarzy, zdjęć, adresów stron internetowych. Zebrane materiały przekazywane są: wyznaczonemu przez dyrektora pracownikowi, który wypełnia Protokół przebiegu interwencji. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie skontaktować się z policją.
5. Gdy sprawca cyberprzemocy jest wychowankiem internatu, przeprowadza się z nim rozmowę, celem ustalenia okoliczności i przyczyn zajścia. Sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że internat nie akceptuje żadnych form przemocy i zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów. Ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadość uczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
6. Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa wychowanków, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna.
7. Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
8. Rodzice sprawcy zostają poinformowani o zdarzeniu oraz decyzji w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez placówkę środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
9. Zasadne jest objęcie sprawcy opieką psychologiczną – pedagogiczną. W uzasadnionych przypadkach pomoc może być realizowana również przez osoby, instytucje zewnętrzne, specjalizujące się w udzielaniu pomocy młodzieży. Praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy wychowankowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania wychowanka, w tym sposobu korzystania z nowych technologii.
10. Ofierze przemocy zapewnia się pomoc psychologiczną, wyjaśniając również rolę internatu w przeciwdziałaniu zjawisku cyberprzemocy. Większość przypadków cyberprzemocy nie wymaga powiadamiania sądu rodzinnego czy policji i powinna być rozwiązywana przy użyciu dostępnych w placówce środków wychowawczych. Istnieją jednak sytuacje, gdy konieczne staje się zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego, a mianowicie:
 - jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do placówki, a wychowanek nie zaniechał dotychczasowego postępowania, należy pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do placówki napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka;
 - gdy internat wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec wychowanka, spotkania z psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, należy zwrócić się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich

środków wynikających z Ustawy o postępowaniu z nieletnimi. Poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.) powinny zostać bezwzględnie zgłoszone na policję. Zgłoszenia dokonuje wyznaczony przez dyrektora pracownik.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY PERSONELEM PLACÓWKI A WYCHOWANKAMI

Pracownicy znają i stosują reguły bezpiecznych relacji personel – wychowanek ustalone w placówce. Naczelną zasadą wszystkich podejmowanych przez nich czynności jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik traktuje każdego wychowanka z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec podopiecznych w jakiegokolwiek formie. Pracownicy realizując te cele działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem stosownego oświadczenia.

Relacje personelu z wychowankami

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z wychowankami i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec nich są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych podopiecznych. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z wychowankami

1. W komunikacji z wychowankami zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie podopiecznych i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać podopiecznych. Nie wolno Ci krzyknąć na wychowanka w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa jego lub innych wychowanków.
4. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących wychowanka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych wychowanków. Obejmuje to wizerunek podopiecznego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące wychowanka, poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuj prawo wychowanka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić podopiecznego, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Jeżeli pojawi się konieczność porozmawiania z wychowankiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
8. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności podopiecznych w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec wychowanka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
9. Zapewnij wychowanków, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Działania z wychowankami

1. Doceniaj i szanuj wkład młodzieży w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i

światopogląd.

2. Unikaj faworyzowania wychowanków.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z podopiecznymi jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie młodzieży treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrwalać wizerunku podopiecznych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunku wychowanków, jeśli dyrektor nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych wychowanków.
5. Nie wolno Ci proponować podopiecznym alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać tych substancji w ich obecności.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od wychowanka, ani od jego rodziców/opiekunów. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec podopiecznego lub jego rodziców/opiekunów. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie wychowankiem przez pracownika lub pracownikiem przez podopiecznego, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z wychowankami

Każde przemocowe działanie wobec wychowanka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z nim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez podopiecznego lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej wychowanka.
2. Nigdy nie dotykaj podopiecznego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Zachowaj szczególną ostrożność wobec wychowanków, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że będą oni dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc zrozumieć znaczenie osobistych granic.
5. Kontakt fizyczny z podopiecznymi nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z podopiecznymi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów

edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno Ci zapraszać wychowanków do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
2. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z podopiecznymi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym kierownika internatu, a rodzice/opiekunowie prawni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli wychowankowie i ich rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych podopiecznych, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać wychowanków, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, podopieczni i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

WAŻNE TELEFONY I ADRESY

- **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 -08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- Fundacja *Dajemy Dzieciom Siłę*
 - **telefon zaufania dla dzieci i młodzieży** – 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu)
 - **telefon dla rodziców i nauczycieli**, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>